

Konference From Farm to Fork

5. 6. 2018

od 9:00 hodin

V budově ČSVTS, sál č. 217
Novotného lávka 200/5, Praha 1

Produkce komodit a krmiv dle systému GMP+ jako základ pro bezpečnost potravin

Milena Schlegelová, vedoucí Sekce řízení jakosti, Primagra, a.s.

Irena Hlaváčková, manažer zajištění kvality, AGROFERT, a.s.

MOTTO:

Bezpečnost krmiv a bezpečnost potravin pro lidskou spotřebu nelze nikdy vnímat izolovaně. Nevyrábí-li se a neaplikují krmiva cíleným, svědomitým a na bezpečnost orientovaným způsobem, může lehce dojít k ohrožení spotřebitele, ekonomickým ztrátám či velké zátěži na životní prostředí. Bez kvalitních krmiv nelze získat kvalitní živočišné produkty.

- ✓ O kvalitě potravin rozhoduje kvalita každého článku celého řetězce jejich produkce.
- ✓ **Nekontrolovaný článek výroby může přinést riziko pro bezpečnost kvality potravin.**
- ✓ Pro zajištění kvalitní produkce krmiv a zemědělských komodit pro výrobu potravin je nutno eliminovat případné nespolehlivé vstupy (z pole, nákupu surovin) pro každý následný článek produkce potravin (na vidličku) a zlepšit kvalitu dopravy komodit, krmiv...

ZÁKLADNÍ ÚDAJE o společnosti Primagra, a.s.

- ✓ r. 1902 – vznik Hospodářských družstev na Příbramsku a Sedlčansku
- ✓ r. 1952 – zásahem státu omezení jejich činností, zestátnění a transformace na Zemědělský nákupní a zásobovací podnik.
- ✓ r.1992 v rámci kupónové privatizace převeden majetek na novou společnost Zemědělské zásobování a nákup v Příbrami, a.s.
- ✓ r. 2000 – změněn obchodní název na **Primagra, a.s.**
- ✓ r. **2009 – začlenění Primagra, a.s. do (dnes) holdingu AGROFERT.**

Podnikatelské aktivity:

- obchod s rostlinnými komoditami – cca 400 tis. t uskladňovacích kapacit RV
- výroba krmných směsí - cca 170 tis. t/rok ve 4 výrobnách
- výrobu methylesteru - lisovna olejnin v Milíně 30 tis. t olejnin/rok, od r. 2017 cca 35 tis. t methylesteru/rok
- prodej průmyslových hnojiv a pesticidů.

Roční obrat společnosti je cca 5 mld. Kč, 320 zaměstnanců.

Primagra, a.s. je:

- významný producent zemědělských komodit

<http://www.primagra.cz/co-delame/roslinna-vyroba>

- krmiv pro chovy drůbeže, prasat, skotu aj.

<http://www.primagra.cz/hlavni-cinnost/krmne-smesi>

Primagra, a.s. má dlouhou historii, prokazující bezpečnost vyráběných produktů (krmiv, vstupů do potravin), od:

- r. 2000 má certifikát ČSN EN ISO 9001
- r. 2010 vlastní certifikát udržitelnosti zemědělské prvovýroby a produkce biopaliv ISCC
- r. 2012 je jako první v ČR certifikována spol. TÚV SÚD dle standardu pro bezpečnost krmiv GMP+ B1 pro výrobu krmných směsí, krmných surovin a obchod s nimi a to ve 4 výrobnách (Milín, Klatovy, Dobroměřice, Domažlice)
- r. 2016 má certifikaci ISO 50 001 (energetický audit)
- r. 2017 má certifikaci BEZ GMO na část krmiv, dodávaných pro mléčný skot

CERTIFIKACE CELÉHO ŘETĚZCE od komodit, dodavatelů, dopravy:

- **Nejistoty na vstupu do výrobní operace lze obecně snížit vstupní kontrolou** - její rozsah však nemusí zjistit „skryté nebo obtížně zjistitelné“ kvalitativní znaky v předchozím stupni (např. u dodavatele).

- **Nejistoty, týkající se kvality na vstupu každého článku řetězce lze snížit certifikací zdravotní nezávadnosti dodávaných produktů, která:**
 - ✓ zvyšuje důvěryhodnost kvality předchozího vstupu závazným dodržováním pravidel certifikačního schématu
 - ✓ kontroluje produkci externím specializovaným auditem
 - ✓ snižuje finanční náročnost kontroly vstupu
 - ✓ omezí „nečekané neshody“
 - ✓ zavazuje předchozího producenta (dodavatele) k neustálému zlepšování kvality jeho produkce (které je vstupem pro následného producenta).

V ČR není k dispozici národní standard zdravotní nezávadnosti produkce krmiv. K prokázání zdravotní nezávadnosti produkce se tedy využívají mezinárodní privátní standardy:

✓ nizozemský GMP+ <https://www.gmpplus.org/pagina/2241/gmp-fsa-certification.aspx>

✓ německý QS
<https://www.q-s.de/home-gb.html>

✓ pro doplňkové látky do krmiv FAMI QS <http://www.fami-qs.org/>

V ČR se od r. 2012 rozšířil standard zdravotní nezávadnosti krmiv GMP+B1 po zajištění překladů standardu GMP+ do češtiny (dtto v SR).

Primagra, a.s. k prokazatelnosti zajištění kvalitní produkce krmiv využila v celém svém řetězci systém certifikace GMP+.

STANDARD GMP+:

- Mezinárodní standard GMP+ FSA (Feed Safety Assurance) je jeden z nejvyšších standardů kvality a bezpečnosti krmiv.
- Navazují na něj mezinárodně uznaná GFSI (Global Food Safety Initiative), certifikační schémata pro chov hospodářských zvířat (např. GlobalGAP) a pro zpracovatelský průmysl.
- Je kompatibilní s dalšími systémy pro bezpečnost krmiv, např. Ovocom, Fami-QS, UFAS, FEMAS nebo německý QS.
- Krmiva a krmné suroviny vyrobené v systému GMP+ lze bez komplikací dodávat do systémů certifikovaných QS (po registraci v systému QS) a dalších systémů (GlobalG.A.P.).

STRUKTURA STANDARDU GMP+:

B dokumenty

[GMP+ B1 Výroba, obchod a služby](#) (verze 01.07.2017)

[GMP+ B2 Výroba krmných složek](#) (verze 01.04.2016)

[GMP+ B3 Obchod, shromažďování, skladování a překládka](#) (verze 01.04.2016)

[GMP+ B4 Přeprava](#) (verze 01.03.2017)

BA – Appendices

[GMP+ BA1 Specific feed safety limits](#) (version 06.04.2018)

[GMP+ BA2 Kontrola reziduí](#) (verze 01.07.2017)

[GMP+ BA3 Minimální požadavky Negativní seznam](#) (verze 08.03.2018)

[GMP+ BA4 Minimální požadavky na vzorkování a analýzu](#) (verze 01.03.2017)

- [Protokol pro aflatoxin B1](#) (verze 23.02.2018)

- [Protokol pro aflatoxin B1](#) (verze 09.04.2018)

[GMP+ BA5 Minimální požadavky Systém včasného varování](#) (verze 01.03.2017)

[GMP+ BA6 Minimální požadavky na označování a dodání](#) (verze 01.03.2017)

- [Příloha 1: Seznam schválených prohlášení GMP+](#) (13-02-2018)

[GMP+ BA10 Minimální požadavky na nákup](#) (verze 01.03.2017)

PRODUKČNÍ ŘETĚZEC, JEHO NEZÁVISLÁ KONTROLA

zemědělská prvovýroba

Gate keeper v
GMP+ a ISCC

sušení, čištění,
skladování komodit,

GMP+B3

nákup a kontrola surovin a výroba
krmných směsí

výroba krmiv: GMP+B1
dodavatelé: GMP+ B1 / B2

doprava krmných směsí a
zemědělských komodit

GMP+B4

chovy užitkových zvířat

produkce vepřového masa:
připravuje se Global G.A.P.

produkce potravin, jejich
skladování, doprava, prodej

systemy BRC, IFS,
zaveden IFS Food Logistics

- **Pěstitelé zemědělských komodit nemusí být v systému GMP+ certifikováni**, v ČR jsou kontrolováni dle platné legislativy a podmínek SAPS z hlediska bezpečnosti potravin (množství, druh, období použitých pesticidů, hnojiv, ochrany zvířat, rostlin, včelstev, vod).

- **V řetězci GMP+ musí zemědělci plnit požadavky GMP+ BA10 *Minimum Requirements for Purchasing (gate keeper)***.

- **Primagra, a.s. provádí interní audity vlastních prvovýrob i ostatních dodavatelů (v rámci certifikace udržitelnosti ISCC).**

[AG AGROPRIM s.r.o.](#)
[Agrobech s.r.o.](#)
[ARBO spol. s.r.o.](#)
[ALIMEX NEZVĚSTICE a.s.](#)
[KLADRUBSKÁ a.s.](#)
[MAVEX AGRO spol s.r.o.](#)
[Agrobor, s.r.o.](#)
[Statek lom s.r.o.](#)
[ZEAS Puclice a.s.](#)
[ZEOS Brnířov a.s.](#)
[Zlatý klas a.s.](#)

NÁKUP SLOŽEK DO KRMIV:

krmné suroviny:

- ✓ vápenec: AGIR, Krkonošské vápenky, Čertovy schody
- ✓ cukrovarnické řízky: TTD Dobrovice, a.s.
- ✓ řepkové šroty: Preol, a.s. (extrudované) <https://www.preol.cz/kvalita>
- ✓ sójové boby: zahraničí
- ✓ DDGS: Ethanol Energy, a.s.
- ✓ chlorid sodný: K+S
- ✓ otruby: Pejšův mlýn, Chochole, Vesco, Milba, Mlýn a krupárna Mrskoš
- ✓ vojtěškové úsušky: Agro Luštěnice

premixy:

- ✓ AFEED, a.s., AGROFERT, a.s,

Celkem Primagra, a.s. nakupuje pro výrobu krmiv od cca 20 dodavatelů, všichni jsou certifikováni v systému GMP+, QS nebo FAMI QS.

NÁROKY NA ZDROJE SUROVIN PRO VÝROBU KRMNÝCH SMĚSÍ:

- ✓ **katalog GMP+ Product list**, <https://www.gmpplus.org/pagina/4/products-list.aspx>, povinná je analýza rizik každé vstupní komodity
- ✓ **opracované zemědělské komodity (krmné suroviny)** – správnost tepelného zpracování, neznečištění komodit, skladování, doprava: GMP+B2/B1 = QS, viz <..\AFEED\Pro GMP+\Risk+analysis+Beet+sugar+industry.pdf>
- ✓ **krmné minerální suroviny** – zde záleží mj. na čistotě vápence, dolomitu, z hlediska nepřítomnosti „těžkých“ kovů – As apod.)
- ✓ **krmné suroviny – tuk a olej** – dioxiny, specifická kategorie z hlediska zdravotní nezávadnosti následných krmiv <..\AFEED\Pro GMP+\Risk+analysis+Animal+fat.pdf>
- ✓ **doplňkové látky**: kontroluje se nepřítomnost /limity látek, škodlivých pro zvířata.

Při plánování druhu certifikace je nutné vzít v úvahu seznam látek, které chce firma certifikovaně obchodovat, neboť v případě, že je mezi nimi např. krmná surovina, musí být na seznamu (nepříliš obsáhlém): <FAMI QS\FAMI-QS list V65 2014-06-13.pdf>,

- ✓ **Všichni dopravci volně loženého zboží nebo výrobci baleného zboží musí být certifikováni GMP+ B4 (doprava).**

Certifikace GMP+ u výroben krmných směsí lze zkombinovat se systémem GlobalG.A.P. pro certifikaci zdravotní nezávadnosti vepřového masa a welfare.

1. prvovýroba zemědělských komodit, určených do krmiv pro prasata - GateKeeper GMP+, GTP, ISCC EU				
Primagra	Cerea	ZZN Pelhřimov ZZN Strakonice	----	prvovýroby a dodavatelé složek krmiv
2. doprava zemědělských komodit aj. surovin do VKS - GMP+B4				
AGF Logistics	AGF Logistics	AGF Logistics, VAPAS, ZZN Strakonice	AGF Logistics	jiná doprava???
3. dodavatelé složek do krmiv AFEED, AGROFERT, popř. jiné subjekty? - GMP+, QS, FAMI QS				
4. výroba krmných směsí - GMP+B1				
VKS v Primagra: Milín Dobroměřice Klatovy Domažlice	VKS v Cerea: Pardubice Smiřice Kutná Hora Havlíčkův Brod	VKS v ZZN Pelhřimov ZZN Strakonice: Strakonice Pelhřimov	VKS AFEED: Hustopeče	jiný dodavatel: měl by mít certifikaci, adekvátní GlobalGAP (GG, GMP+, QS)
5. doprava krmných směsí z VKS do výkrmu- GMP+B4				
AGF Logistics	AGF Logistics	AGF Logistics, VAPAS ZZN Strakonice	AGF Logistics	jiná doprava???
6. produkce prasat				
Animo Žatec	Lipra Pork	SVP Pelhřimov	SVP Pelhřimov	jiný dodavatel prasat by měl mít GlobalGAP
7. Doprava prasat do Kosteleckých uzenin (zřejmě povinné nad 65 km)				
8. Kostelecké uzeniny - IFS, BRC				
9. Doprava masa z Kosteleckých uzenin do AHOLDu				
AGF FOOD Logistics - IFS Logistics				

VÝROBNY KRMNÝCH SMĚSÍ V KONCERNU AGROFERT, CERTIFIKOVANÉ GMP+B1

GMP+ doprava v koncernu AGROFERT

DOPRAVA KRMNÝCH SMĚSÍ A KOMODIT V KONCERNU AGROFERT, CERTIFIKOVANÉ GMP+B4

GMP+ doprava v koncernu AGROFERT

V KONCERNU AGROFERT, do kterého Primagra, a.s. patří:

dodržují všechny výrobní krmiv, nákupu, ošetření x skladování komodit v koncernu AGROFERT:

- ✓ **system zdravotní nezávadnosti GMP+** shodně, relevantně svým produkčním místům (obchod, nákup, výroba, doprava)
- ✓ **principy udržitelnosti ISCC EU** výkupu, ošetření x skladování komodit
- ✓ **principy certifikace BEZ GMO** pro určené výrobní krmných směsí **pro mléčný skot**
- ✓ **certifikaci ISO 9001, ISO 22 000, ISO 14 001 a 18 001, GTP, ISO 50 001 (energetický audit) aj. relevantně určeným produkčním místům**
- ✓ **K zavedení výše určených používá systémové interní koncernové dokumentace.** Koncern AGROFERT má k dispozici překlady GMP+ (zajištěno pro ČR i SR), IFS Logistics, ISCC EU a GlobalG.A.P jako podklady k interním auditům v koncernu a auditům dodavatelů.

Děkujeme Vám za pozornost